

Ісаченко Вікторія Павлівна
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи.

Дискримінація ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД як соціальна проблема

За останні десятиліття в Україні науковий інтерес до проблеми дискримінації ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД значно зріс. Це пояснюється тим, що за період 1990 – вересень 2017 рр., в Україні офіційно зареєстровано 310 680 випадків ВІЛ-інфекції серед громадян України, у тому числі 99 694 випадки захворювання на СНІД та 43 958 випадків смерті від захворювань, зумовлених СНІДом. Станом на 01.10.2017 р., під медичним наглядом у ЗОЗ служби СНІДу перебувало 139 394 ВІЛ-інфіковані особи та 42 666 хворих на СНІД [4].

На сьогоднішні також особливу увагу у цьому питанні викликає молодь, яка проявляє, з тих чи інших причин, агресію і нетерпимість по відношенню до осіб, що мають ВІЛ, оскільки з роками ця проблема набуває все більшої актуальності.

Виховання толерантності у майбутніх соціальних працівників, які в майбутньому займуть ключові посади в різних галузях життєдіяльності суспільства, є важливою умовою для подальшої його гуманізації й демократизації [1].

Термін «дискримінація» має точне визначення і стале значення в міжнародному праві. Комітет ООН з прав людини – незалежний експертний орган, що спостерігає за виконанням Міжнародного Пакту про громадянські та політичні права, – роз'яснив, що в пакті цей термін включає: «будь-яку відмінність, виключення, обмеження або перевагу, за ознакою раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних або інших поглядів, національного або

соціального походження, майнового положення, народження або іншої обставини, і яка має на меті або як наслідок, знищення або применшення визнання, використання або здійснення всіма особами, на рівних можливостях, всіх прав і свобод» [2].

Сучасні Українські науковці трактують поняття «дискримінації» як будь-якої відмінності, виключення, обмеження або переваги, що заперечує або зменшує рівне здійснення прав. Поняття охоплює виключення або обмеження можливостей для членів певної групи відносно можливостей інших груп [3, с. 78].

Пануюча думка в суспільстві щодо ВІЛ/СНІДу характеризується: нетерпимістю до ВІЛ-інфікованих; хибністю думки, що хворі на СНІД створюють загрозу для суспільства; впевненістю більшості громадян, що ця проблема їх ніколи не торкнеться; впевненістю більшості людей, що ВІЛ уражає лише наркоманів, представників секс-бізнесу та медичних працівників (меншою мірою); точкою зору більшості громадян, що вирішення проблеми ВІЛ/СНІДу полягає у боротьбі з ВІЛ-інфікованими та хворими на СНІД, а не з ВІЛ.

Люди рідко замислюються над тим, що подібне лихо може спіткати і їх самих, їхню сім'ю, що вже завтра може виявитись, що вони самі – клієнти СНІД-центру.

Стигма, зумовлена епідемією ВІЛ, і дискримінація ВІЛ-позитивних, спровокована в тому числі і некоректною кампанією боротьби з поширенням ВІЛ, тільки зараз стає об'єктом обговорення серед широкої громадськості.

Від страху і стигматизації, пов'язаної із ВІЛ/СНІДом, світ поступово переходить до розуміння, що для призупинення епідемії потрібно не тільки говорити про ВІЛ-інфекцію і те, яка вона небезпечна. Вочевидь, настає час вчитися жити в світі, де носієм інфекції може бути будь-хто.

Отже, аналіз наукової літератури показує, що прояви нетерпимості як форми девіантної поведінки більшою мірою притаманні молодим людям. В цьому контексті на особливу увагу заслуговує молодіжне середовище. Нетерпимість може слугувати прикриттям для прихованих, та часто девіантних

чи асоціальних мотивів самореалізації і підвищенню самоцінності через дискримінацію інших.

Список використаних джерел:

1. Варенко Т. К. Аксіологічні засади виховання толерантності студентів ВНЗ. [Електронний ресурс] / Т. К. Варенко. Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/31209/1/9.pdf>].

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення 20.03.2018). – Назва з екрана.

3. Пилипчук Р. В. Дискримінація // Енциклопедії сучасної України: у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба та ін.; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. – К : 2016 р. – Т. 15. – 965с.

4. Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Режим доступу https://phc.org.ua/pages/diseases/hiv_aids/statistics (дата звернення 20.03.2018). – Назва з екрана.